

რედაქცია

გადასცემს პრინციპულად თ. აგ. მუხრანის ხელს...
ბელის-მოწერა
„დროების“ ფასი:
... 9 მან. ... 3 მან.
... 5 მან. ... 1 მან.

დროება

გამოდის ყოველ-დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა

დღის ხარჯით, ხოლო 1 კაპ. ...
... 8 კაპ.
... განცხადება შეიძლება ...

ყოველ-დღიური გაზეთი
„დროება“
... დროების ივნისიდან წლის და-
... ტიფლის, რედაქცია „Дროება“.

ყოველ ძალგანსაგან ნათარგმნი
მოთხრობანი
წიგნი მეორე.
... ტფილისში: შევერდოე-
... ბრიტანოვის
... ბალის პირ-და-პირ).
... შილაძის და ნიკოლა-
... მალაზიაში.
... მ. პერესელიძისთან.

ტელეგრაფი
(სახელთა-შობის ტელეგრაფის სააგენტოთა)
... 18 ივნისს. „მმარ-
... დაბეჭდილია:
... „მინუტას“ ხელ-ახლად გამე-
... ნება-ათვა მთავარ; გას „ბეჭდვ-
... დის-ტრეკს“ წაერთვა ცხელკ-
... გაყიდვის უფლებას.
... იწერებან, რომ 17
... ამით განსნა ბეჭდვ-
... ზღვის აზრი. „ნოვოსტს“ გა-
... მთავრებას განზრახვას აქვს,
... ზღვის ხომალდები
... ჯეგაქსა.

დროებისა ფელტონი, 20 ივნისი.
... შანასხელი შთამოგავალი
... მართვლოს მუხის სახლობისა.
(დასასრული *)
... 1805 წელს ბატონიშვილმა ალექ-
... სარსეთის ჯარით დაიპყრო
... იმის ჩაგონებითვე 1806
... აჯანყდნენ ოსები. 1807 წელს
... მალაოლს ჯართან ერთად იბრძოდა
... წინააღმდეგ და შემდეგ ორის
... განმეალობაში სპარსეთის ჯა-
... სარდლად იყო და თათქმის ტფი-
... მიიყენა ეს ჯარი. 1811
... ალექსანდრეს დიდი ომი ჰქონდა
... ჯართან ახალ-ქალაქის მახ-
... მარად, მაგრამ დამარცხდა.
... ამ დამარცხების შემდეგ მოი-
... „დროება“ № 126.

ბათუმისა და ფოთის შესახებ
ტფილისი, 19 ივნისი.
„დროების“ 122 ნომერში წერი-
ლი რედაქტორთან შეეხება ამას
წინათ დაბეჭდილ სტატიას „დროება-
ში“ № 110, რომელშიაც ყურადღე-
ბა იყო მიქცეული ბათუმზე. როგორც
ჩანს, ბატონი შოთელი ამ საგანს არ
დაჰკვირვებია და კარგათ არ აუწო-
ნია; მეტათ საენებელი იქნება ჩე-
ნის მხრით, თუ ყური ასე მოვიყრუ-
ეთ და თვალი არ გავახილეთ, სანამ
დრო არ წარსულა.

სწორეთ უფრო იმედ დაკარგული
ყოფილა შოთის მომავალზე ბატონი
ყოფილი, თორემ ასე სუსტათ არ
დაიცავდა თავის ქალაქსა. მაინც-და-
მაინც იმას მადლობა უნდა უთხრათ,
რომ ერთმა კაცმა მაინც ხმა ამოიღო
შოთის გულ-მტკივნელობით და ამით
მიზეზი მოგვცა კიდევ დაეუბრუნდეთ
ბათუმის და შოთის შედარებასა. ეს
საგანი იმდენათ საჭირო საქმეა ჩე-
ნის შვი ზღვის ვაჭრობისათვის, რომ
ყოველივე შენიშვნა მასზე უყურა-
დებოთ არ უნდა დავადლოთ.

ბატონი ფოთელი თავის წერილ-
ში გვაყვედრის, ფოთელების მეცადი-
ნეობას ნავთ-სადგურისათვის ტირი-
ლად რად სთვლითო და არ აქებთო.
ჩვენ ფიქრათაც არ მოგვსვლია მეცა-
დინეობა ვისიმე გავიცხოვო. მაქვთ
მოცადინეთა და დიდაც მოუწონებთ,
შოთის ნავთ-სადგურის გაკეთება და
მალე გაკეთდება ღიად საჭიროდ მი-
გვაჩნია და უუსაქილოვსათაც. მანა
არავის ახსოვს, რომ „დროება“ ყო-
ველთვის ამ ნავთ-სადგურის კეთებას
თვალ-ყურს ადევნებდა, ბოროტ მო-

სვენა ამ გასაკვირველმა კაცმა: ამავე
1811 და შემდეგ 1812 წლებში იმის
ჩაგონებითა და მეცადინეობით აჯანყდა
ქანეთი; ეს აჯანყება, საუბედუროდ
ერთობ ძვირად დაუჯდა რუსის მთავ-
რობას და განსაკუთრებით თვითონ
ხალხს.
1813 წელს სპარსეთის შაჰმა და
რუსის მმართველობამ მორიგების პი-
რობა შეჰკრეს ერთმანეთში. ბატონი-
შვილი ალექსანდრე ლავსტანში წა-
ვიდა და ახლა კიდევ დაიწყო აქაურ
ლეკების აჯანყება რუსების წინააღ-
მდეგ. მაგრამ ვერც ამით გააჩივია რამ.
ბოლოს დაბრუნდა ისევ სპარსეთში,
სადაც შაჰმა მარალაგოზში და შარუ-
რის მაზრის ერთი ნაწილი აჩუქა და
ამასთანავე მიანდო რუსეთის სამხლე-
რებზე ციხეების გაკეთება.
სპარსეთის შაჰი ძალიან ცდილობდა,
რომ ბატონიშვილს ალექსანდრეს

ქმედებას აცხადებდა, ლაღებდა მის
მალე დაბოლოვებაზე და კვოდაც
ყოველთვის იმის საჭიროებას იტყ-
ვის; მაგრამ ამ ჩვენის თქმით ბათუ-
მის წინ წასვლა ვერ შედგება. ეს კარ-
გათ უნდა დავხსნათ. ტირილს რო
ვამბობთ ფოთელებისას და მეგრელე-
ბისას, იმაზე ვამბობთ, ბათომი თუ ხე-
ლიდამ გაუშვიოთ, სატირელი გავხდე-
ბათ-მეთქი.

ბატონი შოთელი გვებასება, დღეს
თუ არ გაკეთდა შოთის ნავთ-სადგუ-
რი, ოცს-ორმოცს წელს მაინც გა-
კეთდება; ბათომის ნავთ-სადგურს
შოთისაზე ნაკლები ხარჯი არ მოუ-
აო; ბათომი მოსავლიანი, მდიდარი
მაზრების უქონლობით ვერ გადი-
დება და მშვიდობიანობის დარღვევით
ცული მომავალი უნდა ჰქონდესო.

ეს აზრებია გამოთქმული შოთე-
ლის წერილში და ხშირად გავგო-
ნებთ კიდევ შოთის მოგაქრებისაგან.

თუმცა ამას წინათ მოკლეთ მოვი-
ხსენეთ ზოგი საბუთები ბათომის წარ-
მატებისა, მაგრამ, როგორც ვხედავთ,
საჭირო ყოფილა უფრო ვრცლად შე-
ვადგინოთ ბათომი და შოთა ერთ-
მანერთს, რომ ნათლად შევიტყოთ,
რომელს მოვლის უპირატესობა.

შოთელების მნიშვნელობა ორისა-
ვე ქალაქისა ის არის, რომ ზღვის
პირას მდებარებს და სავაჭრო ქალა-
ქებია. მაშა სადამე რომელსაც ბუნე-
ბითი ნავთ-სადგური აქვს, ახლოს მი-
სადგომი ნაპირი გემებისათვის, ის უფ-
რო მალე და ადვილად უნდა წარმი-
ტებას მიეცეს ბათომს ისეთი ნავთ-
სადგური აქვს ბუნებითვე და ისეთი
ღრმაა, რომ უუდიდეს ხომალდს შე-
გნებოთ შესვლა შეუძლია, ზედ ნა-

ცოლი შეერთო და მამრობითი სქე-
ლის შთამომავლობა დარჩენოდა იმას.
ამბობენ, 1792 წ. ოც-და-ორი წლის
ალექსანდრეს, ჯერ კიდევ მამის სი-
ცოცხლეშივე, განზრახვა ჰქონდაო,
რომ ყაბარლოს მთავრის მისოსტოვის
ქალი შეერთო; მაგრამ ეს ქალი, ჩა-
მოვიდა ტფილისში, ჯვარის დაწერამ-
დინ მოკვდა და ახალ-გაზდა ბატონი-
შვილმა აღთქა დადგო, რომ ცოლს
ალარ შეეერთებო. მაგრამ 1819 ბა-
ტონიშვილმა თავად ლევან აბაში-
ძეს მოჰსწერა წიგნი და ძმის-წულს
სთხოვდა ცოლ დ. აბაშიძემ ეს წიგნი
დღწ. მრამლოვს წარუდგინა და ამა-
ნაც უჩრია—უარი უთხარიო. ამის
შემდეგ, 1820 წ. ბატონიშვილმა
ალექსანდრემ დაიწერა ჯვარი მრე-
ნის მელიქ სააკ ალამალოვის ქალზე
მარიამზედ, რომელიც იმ დროს თა-
თხმეტის წლისა იყო და თვითონ

პირას სამ ოთხ საყენზე მიდგომა ხმე-
ლითთა და პირ-და-პირ საქონლის
გადაწყობა. ამ ნავთ-სადგურში ყო-
ველთვის მშვიდობიანათ თავს აფარებს
ყოველ ფურთენის დროს მთელი ძე-
კასიის ნაპირის ხომალდები სამოსამ-
დე. ნავთ-სადგურში ქვიშა არ შემო-
აქვს ზღვასა და სიღრმე არ ეცე-
ბა.

აბა შედარეთ ამას შოთი. გემე-
ბი ხმელეთზე ახლოს ვერ მიმდგარა;
პატარა გემებზე და ფილუკებზე უნდა
გადაწყონ საქონელი, მერე გადაიტა-
ნონ ნაპირას. როცა ფურთენაა, და-
ტვირთული და დაუტვირთავი გემი
ნაპირს უნდა მოშორდეს და თავის
გადასარჩენათ ბათომში უნდა წაივდეს
და თავი შეიფაროს.

დღეს ეს ასეა; მაგრამ წარმოვიდ-
გინოთ რომ შოთში ნავთ-სადგური
გაკეთდა. საქმე იმაზეა, რას უშეელის
ეს ნავთ-სადგური, რომ მალე იცის
ქვიშით ავსება? შევლას თვალთ ნა-
ხული აქვს; რა სახით ქვიშა ჩნდება
როონის შესართავზე, სადაც წყალს
მდინარება აქვს. აბა რა იქნება რო-
დესაც როონის ჩატანილს წანაღვს
და ზღვის ქვიშას წყლის ღელვა ნავთ-
სადგურში შეიტანს? რასაკვირველია,
ის მოხდება, რომ სიღრმე დააკლდე-
ბა, ადგილი დაპატარავდება და ხუთი-
ოდე გემის მოსათავსებელი ადგილი
არცკი იქნება. მოუწდება ქვიშის
წმენდა და მოთხრა ხშირ ხშირად ყო-
ველ ფურთენის და ქარის შემდეგ.

ახლა ვიფიქროთ, შოთის ვაჭრო-
ბით იმდენი შემოსავალი იქნება, რომ
მმართველობამ მუდამ ხარჯოს ეს
ფული დიდის ნავთ-სადგურის წმენ-
დისათვის? სასურველია, რომ შოთს

ალექსანდრეკი ორმოც-და-ათის წლი-
სა. ჯვარის-წერა მხიამინის მონას-
ტერში მოხდა. დიდის ამბით გადაიხა-
დეს ჯვარის-წერა, ყველა ხარჯი აბაბას-
მირზასი იყო.

ცოლის შერთვამ ვერ დაამშვიდა
და ვერ დააწყნარა ბატონიშვილის
ალექსანდრეს აღელვებული ცხოვრე-
ბა: 1820 წელს აჯანყებულ იმერ-
ლებმა მოიხმეს ის თავის მეფედ; მა-
გრამ რუსის მთავრობამ მალე დაამარ-
ცხა აჯანყებულები.
ამის შემდეგ ექვსის წლის განმავა-
ლობაში ალექსანდრეზე არა ისმო-
და-რა; 1826 წელს უეცრად, ომის
გამოუცხადებლად, ბატონიშვილი
სპარსეთის ჯარით გაჩნდება თითქმის
ტფილისის მახლობლად; ამის შემდეგ
ორის წლის განმავლობაში ბრძოლა
იმართება სპარსეთსა და რუსეთს შო-
რის; 1 ლენინობისთვის 1827 წელს

